

Міністерство освіти й науки України
Харківська державна академія дизайну і мистецтв

С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов, Н. В. Підбуцька

КОНФЛІКТНЕ СПІЛКУВАННЯ У ТВОРЧОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Навчально-методичний посібник

Харків 2010

УДК101.8:159.9:35 ББК88

Рецензенти:

С.О. Заветний, д-р філос.наук, проф. (Харківський Національний університет ім. В Н Каразіна);

В.В. Рибалка, д-р психол.наук, проф. (Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих АПН України, м. Київ);

Г.В.Васянович, д-р пед наук, проф. (Львівський науково-практичний центр професійної освіти АПН України, м. Львів)

Пазиніч С. М., Пономарьов О. С, Підбуцька Н. В. Конфліктне спілкування у творчому середовищі: Навчально-методичний посібник. - Харків: ХДАДМ, 2010. - 100с.

Розкрито сутність і психологічну природу конфліктів у міжособистісному спілкуванні. Показано особливості конфліктного спілкування, характерні для творчого середовища. Наведено основи психології впливу на людей, в тому числі впливу переконання, а також можливості їх використання для подолання конфліктних ситуацій. Окремо проаналізовано особливості маніпулятивного впливу. Розглянуто основні бар'єри спілкування і шляхи їх подолання.

Навчально-методичний посібник призначений для допомоги студентам у поглибленому вивченні студентами філософії і психології спілкування, в тому числі конфліктного, з метою оволодіння ефективними засобами спілкування і подолання конфліктів у процесі їх майбутньої творчої діяльності.

© Харківська державна академія дизайну і мистецтв, 2010 р.

© С.М. Пазиніч, О.С. Пономарьов, Н.В. Підбуцька, 2010 р.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
1.ПЕРЕДУМОВИ КОНФЛІКТІВ У ТВОРЧОМУ СЕРЕДОВИЩІ	6
1.1. Психологічні корені конфліктогенності творчого середовища	8
1.2.Моральнісна оцінка конфліктогенних чинників	14
1.3.Жадібність як конфліктогенний чинник	27
2.ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ ЯК СЕРЕДОВИЩА КОНФЛІКТУ....	31
2.1.Буттєві аспекти спілкування і породження конфлікту	32
2.2.Загальна характеристика спілкування	35
2.3.Структура спілкування.....	37
2.4.Філософське осмислення конфліктної сутності спілкування	43
<i>Завдання і питання для самоконтролю і закріплення знань</i>	46
3.КОНФЛІКТНЕ СПІЛКУВАННЯ ТА ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИКА	47
3.1.Природа конфліктів і причини їх виникнення.	48
3.2.Види конфліктів	57
3.3.Типологія конфліктних особистостей	61
<i>Завдання і питання для самоконтролю і закріплення знань</i>	63
4.СПОСОБИ І ПРАВИЛА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ	65
4.1.Правила раціональної поведінки.....	68
4.2.Технології попередження конфлікту.	70
4.3.Способи розв'язання конфліктів	72
<i>Завдання і питання для самоконтролю і закріплення знань....</i>	<i>74</i>
ПІСЛЯМОВА.....	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77
ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК	81
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК.....	82
ДОДАТКИ:	
Додаток А. Методика «Особистісна агресивність і конфліктність»	83
Додаток Б. Методика "Діагностика схильності особистості до конфліктної поведінки"	88
Додаток В. Оцінка міжособистісних відносин за методикою Т. Лірі	93